

שופטים (376)

וְלֹא תִקֵּים לָךְ מִצְבָּה אֲשֶׁר שָׁנָא ה' אֱלֹהֶיךָ (טז.כב)
 שנינו בפקרי אבות: עולם הזה דומה כפרוזדור בפני
 העולם הבא. התקן עצמך כפרוזדור כדי שתכנס
 לטרקלין (פ"ד מט"ז), על האדם לדעת תמיד כי העולם
 הזה אינו אלא חולף ועליו לעשות את עניני העולם וכל
 צרכי הגוף בתור הכנה לעבודת הבורא, לעולם הבא,
 כמו כן ידוע כי ההנאות של העולם הזה קרויות "לך",
 כמו: "חציו לך". לפיכך אמרה תורה: "וְלֹא תִקֵּים לָךְ
 מִצְבָּה", אל תעשה את ה"לך", היינו את הנאות העולם
 הזה, בתור מצבה, דבר יציב וקיים לתמיד, אלא בתור
 הכנה לעולם הבא. *ספר "מענינה של תורה"*

רַק לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוֹסִים וְלֹא יֵשִׁיב אֶת הָעָם מִצְרִימָה לְמַעַן
 הַרְבּוֹת סוֹס (יז.טז)

יש לדקדק פתח הכתוב בלשון רבים: "לֹא יִרְבֶּה לוֹ
 סוֹסִים", ומסיים בלשון יחיד: "לְמַעַן הַרְבּוֹת סוֹס"
 ביאר ה"חפץ חיים", תכונתו של האדם היא, בראשונה
 לא יעבור עבירה בנקל, למשל, יהודי שומר שבת, כאשר
 יעמוד בפני נסיון של התרשלות בשמירת שבת בשל
 ריווח זעום, ודאי יתגבר בקלות על נסיון שכזה, ברם
 שונה הוא הדבר כאשר הוא מצפה לרווחים גדולים
 בסכומים של אלפים, אז כבר יתכן ששוב לא יעזור כח
 להתגבר על נסיונו. לעומת זאת, לאחר שכבר פתח
 לעצמו פתח של חלול שבת, שוב עוון חילול שבת הופך
 בעינו לבלתי נורא כל כך. "כיון שעבר אדם עבירה ושנה
 בה נעשית לו כהיתר", (קידושין מ.), קמעא קמעא יתדרדר
 מטה מטה עד שיגיע לידי כך שכדאי יהיה בעינו לחלל
 שבת גם בגלל ריווח של פרוטה ופעמים אף לכשידע
 שיפסיד ממון. כלפי זאת מזהירה אותנו התורה, בצוותה
 על מלך ישראל "לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוֹסִים", שכן, כרגיל,
 בתחילה לא ישיב את העם מצרימה בשביל סוס אחד,
 תחילה יתאוה לרכוש סוסים רבים, לאחר מכן, משיתפס
 לתאוה של רכישה הרבה סוסים, נקל יהיה כבר בעינו
 להשיב את העם מצרימה גם בשביל סוס אחד, "לְמַעַן
 הַרְבּוֹת סוֹס"
ספר אוצרות התורה

וְעֲשִׂיתֶם לוֹ פֶּאֶשֶׁר זָמַם לַעֲשׂוֹת לְאָחִיו (יט.יט)
 כאשר זמם, ולא כאשר עשה מכאן אמרו הרגו אין
 נהרגין (רש"י). בגמרא ילפינן דדוקא אם עדיין לא נהרג
 האדם שהעידו עליו העדים זוממין שחייב מיתה אז
 חייבין העדים זוממין מיתה, אבל אם כבר נהרג העדים
 פטורין, דכתיב לאחיו, ואחיו משמע דעדיין אחיו קיים.
 וקשה דמהיכי תיתי שלאחיו משמע שהוא קיים, והלא
 מצינו ביבום להקים לאחיו שם, ושם כבר מת האת.
 ונראה דהנה כאן דכתיב אחיו אין פירושו אחיו ממש,

היום שני שופטים, לעתיד לבוא שופט אחד
 שֹׁפְטִים וְשֹׁטְרִים תִּתֵּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ (יז, יח)

כאן נוקט הכתוב "שופטים", לשון רבים, ואילו להלן
 (יז, ט) נאמר "וּבָאֵת אֶל הַפְּהִינִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפְטִים
 וכו'...." לשון יחיד. מה פשר השינוי? יש לפרש דרך
 דרוש: בגמרא (מסכת ברכות דף סא:) אמר רבי יוסי
 הגלילי, (תהלים קט, כב), רשעים, יצר הרע שופטן שנאמר
 : "נאום פשע לרשע בקרב לבי אין פחד אלוקים לנגד
 עיניו" (תהלים לו, ב), בינונים זה וזה שופטן, שנאמר: "כי
 יעמוד לימין אביון להושיע משפטי נפשו" (תהלים קט,
 לא), אמר רבא: כגון אנו בינונים, אמר ליה אביי: לא
 שבק מר חיי לכל בריה (פירוש רש"י אם אתה עצמך מן
 הבינונים, אין לך צדיק גמור בעולם). ואנו, בודאי צריכים
 להחזיק את עצמנו כבינונים, כי בודאי אין אנו עזי פנים
 לומר: צדיקים אנחנו, ומאידך אין אדם משים עצמו
 רשע, אלא כדבריהם (קידושין מ.) לעולם יראה אדם עצמו
 כאילו חציו חייב וחציו זכאי. עשה מצוה אחת אשריו,
 שהכריע עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו
 שהכריע את עצמו לכף חובה. מעתה, זהו שרמז הכתוב:
 בזמן הזה, כאשר היצר הרע שולט, הלואי "שופטים",
 שנים, "תתן לך", שנהיה במצב של "זה וזה שופטן",
 כבינונים, אך לעתיד לבוא, כשיעקר היצר הרע, ויהיו
 כולם בבחינת "ועמך כולם צדיקים", אזי יהיה רק היצר
 הטוב שופטן, ועל כך אמר הכתוב "אל השופט אשר
 יהיה בימים ההם"
ספר "ושלל לא יחסר"

צֶדֶק צְדָק תְּרֹדֶף לְמַעַן תִּחְיֶה וַיִּרְשָׁתָּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה'
 אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ (טז.כ)

"ומצדיקי הרבים" (דניאל יב. ג) כמו שהאירו עינים ללמד
 צדק לרבים, כן יאירו כוכבים לעולם ועד מדה כנגד מדה
 (מלבי"ם שם) שואל החיד"א מדוע כפלה התורה את
 המילים "צֶדֶק צְדָק תְּרֹדֶף"? והשיב על פי דברי חז"ל,
 המפליגים בשכר מזכה הרבים. וכה כתב: שצריך האדם
 לרדוף לזכות את החייבים כמו שרודף אחר חייו וכו',
 ואמרו חז"ל (חגיגה טו.): זכה צדיק נוטל חלקו וחלק
 חבירו בגן עדן, וזהו שאמרה התורה: "צֶדֶק צְדָק".
 כלומר לא מספיק בצדקך לנפשך, אלא צדק תרדוף
 להצדיק לחיוב, וזהו הכפל "צֶדֶק צְדָק" תרדוף, למען
 תחיה חיים נצחיים, כי כל המזכה את הרבים אין חטא
 בא לידו. "וַיִּרְשָׁתָּ אֶת הָאָרֶץ", היא ארץ חיים אשר ה'
 אלוקיך נותן לך בהוה, כי כל שאתה מרבה זכיות, אתה
 בונה בתים ועליות מרווחים בגן עדן, כי אין הקב"ה
 מקפח שכר שיחה קלה.

ספר "להתענג בתענוגים"

דהלא אחיו פסול לעדות, אלא נקרא אחיו כדאיתא (ב"כ פח) דאחיו במצוות. ולפי זה שפיר מיירי דוקא בחיים, דהא לאחר מיתתו אמרינן (שבת ל) דכיון שמת אדם נעשה חופשי מן המצוות, ושוב אינו אחיו במצוות. אבל ביבום שמיירי באח ממש, שם שפיר נקרא אח אף לאחר מיתה, שאינו תלוי בחיוב מצוות.

ספר "מקח טוב"

הַאִישׁ הַיָּרָא וְרַף הַלֵּבב יִלְךָ וְיָשֵׁב לְבֵיתוֹ (כ.ח.)

במסכת סוטה (מד.): רבי יוסי הגלילי אומר הירא מעבירות שבידו. ויש מקשים, הלא יכול לחזור בתשובה ולא ישוב לביתו, וא"כ ישאר במלחמה ויעשה תשובה. ונראה לתרץ רבי יוסי הגלילי דייק הירא מעבירות שבידו, כלומר שאיננו נקי כפיים ונכשל בלקיחה בידו משל אחרים, וע"ז לא מועיל תשובה אלא עד שיקיים והשיב את הגזילה אשר גזל ומוכרה לשוב לביתו ולהשיג הסכומים שנכשל בהם כדי להשיב לבעלים, ולפעמים אינו יודע מי הם הבעלים, וכבר הלכו להם או שרימה רבים ואין לו דרך להשיב מה שרימה אז ישוב לביתו.

ספר "המאור שבתורה"

הפירות והאילנות

.....כִּי הָאֲדָם עֵץ הַשֶּׁדֶה.....וְכו'... (כ,יט)

עולם הפוך ראינו כאן, ביום ט"ו בשבט שהוא ראש השנה לאילנות, מתעסק עם ישראל בפירות, ואילו בחג השבועות שבו נידונין על הפירות, נוהגים לעטר את בתי הכנסת באילנות! כך פירש האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצ"ל: האילנות הם ההורים, האבא והאמא שבכל משפחה, והפירות הם הילדים. בט"ו בשבט שבו חל ראש השנה לאילנות, מביאים את הפירות, הם הבנים, ובודקים את ההורים כיצד התנהגו עם ילדיהם, האם שמרו עליהם כפי מידת הצורך או שמא הפקירו אותם לחסדי הרחוב ולא בדקו עם איזה חברים הם נוהגים להתרועע. לעומת זאת, בחג השבועות, שבו נידונין הפירות, בודקים את הבנים האם כיבדו את הוריהם, האם התייחסו אליהם כפי שההלכה דורשת מהם. יש להוסיף כאן מה שאמר מרן הגאון ר' יעקב קמינצקי זצ"ל: בצוואת ר' יהודה החסיד נאמר שאיש מזרעו לא ייקרא יהודה ולא שמואל, וכפי הנראה, לבד מהכוונות הנסתרות שבכך, יש בזה גם כוונה פשוטה, והיא שר' יהודה החסיד חס על יוצאי חלציו, וסבר שאם ייקראו בשמו או בשם אביו, יעמדו במשך חייהם במצב מתמיד של תביעה מהשמים למה אין הפירות דומים לאילן. והדברים מעוררים מאוד!

ספר טובך יביעו מאת ה' יצחק זילברשטיין שליט"א

הלכה: ברכת קציצות עם פירורי לחם

המערב פירורי לחם עם קציצות (בשר, דגים פלאפל וכדומה), אם מטרתו בנתינת הפירורי לחם כדי לדבק את הקציצה, לרככה או לנפחה, שתראה גדולה וכדומה,

ברכתה שהכל, אך אם מטרתו לשם נתינת טעם או להשביע ברכתה מזונות. ובתנאי שיורגש טעם הדגן דהיינו הבדל בטעם בין קציצה עם פירורי לחם לבין קציצה בלי פירורי לחם. בדרך כלל על פי רוב פירורי לחם בקציצות ניתנים לשם ריכוך או נפוח ולא לשם טעם או שובע, ולכן ברכתם שהכל, אלא אם כן יאמר מכין הקציצות אחרת באופן ברור.

ספר "הליכות ברכות" רב אופיר מלכא שליט"א

פתגם: בְּחֶסֶד וְאֱמֶת, יִכְפֹּר עֵוֹן; וּבְיָרֵאת יְהוָה, סוּר מִרָע ספר "משלי"

חקירה: בתי ערי חומה: שלושה צדדים: המכירה לתמיד והגאולה מחזירה את המקח מהלוקח למוכר, (קנין חדש), מתחילה המכירה רק אם לא יפדה (תנאי), או שהפדייה מבטלת את המכירה למפרע (הפקעה למפרע) (המידות לחקר ההלכה ב-לו חקר בין שני הצדדים קנין חדש לתנאי, והמנחת חינוך שמא-א [ז] חקר בין קנין חדש לבין הפקעת למפרע).

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: למטה מן האבנט: רבי מאיר שפירא אמר פעם לעשיר קמצן שסירב לתרום לטובת ישיבתו: הגמרא במסכת חולין אומרת: ישראל קדושים הם, יש שרוצה ליתן ואין לו, ויש שיש לו ואינו רוצה. ומקשים בעלי תוספות: מה קדושה יש באדם שיש לו ואינו רוצה? עתה סיים רבי מאיר, הדברים ברורים ומחזוריים היטב, כידוע היה רבי נקרא בשם, רבינו הקדוש, משום שמימיו לא השפיל ידיו למטה באבנטו. והנה גם מאלה שרוצים ליתן ואין להם, וגם אלה שיש להם ואינם רוצים ליתן, אינם משפילים ידיהם למטה מן האבנט, אל הכיס, ולכן קדושים הם....!

ספר "חזו וחלק" חלק א' (דף י')

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, אברהם בן חנה רחל שרה, הדסה אסתר בת רחל כחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמונה, אברהם רפאל בן רבקה, ברטה מסעודה בת לאה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, סשא בנימין בין קארין מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה, ויקטוריה שושנה בת ג'ויס חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, שמחה ג'וזת בת אליו, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלמה, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמונה, חנה בת ציפורה, ישראל יצחק בן ציפורה. זיווג הגון: נעמי פנינה בת סנדרין אסתר, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. הצלחה לחנה בת אסתר וליונתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן ג'יזול לאוני. לעילוי נשמת: ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אמיל חיים בן עזו עזיזה, ראובן בן חנינה, אליהו בן מרים, ניסים חי הורבט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה

יוסף גרמון כולל עקס לע בען
לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr
ניתן למצוא את העלון
www.kollel-aixlesbains.fr